

ĐỀ ÔN TẬP HÈ – ĐỀ SỐ 9**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 6****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)****Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:****SỰ TÍCH HẠT THÓC GIỐNG**

Thuở xưa có một ông vua cao tuổi mà không có con cái nên muốn tìm người nối ngôi. Vua ra lệnh phát cho mỗi người dân một thúng thóc về gieo và giao hẹn: Ai thu được nhiều thóc nhất sẽ được truyền ngôi và ai không có thóc sẽ bị trừng phạt.

Ở làng nọ có chú bé tên là Chôm mồ côi cha mẹ. Cậu cũng đi nhận thóc về và cố chăm sóc mà không một hạt thóc nào nảy mầm. Đến vụ thu hoạch, mọi người chở thóc về kinh đô thu nộp cho nhà vua. Chôm lo lắng, đến trước vua quỳ tâu:

- Tâu bệ hạ! Con không làm sao cho thóc của người nảy mầm được.

Mọi người sững sờ trước lời thú tội của Chôm, phen này sẽ bị phạt nặng nhưng nhà vua đã đỡ chú bé dậy, ôn tồn nói:

- Trước khi phát thóc giống, ta đã cho luộc kĩ rồi. Lẽ nào chúng còn nảy mầm được sao?

Những xe thóc đầy ắp kia đâu phải thu được từ thóc giống của ta.

Rồi nhà vua đồng ý tuyên bố:

- Trung thực là đức tính quý nhất của con người. Ta sẽ truyền ngôi cho chú bé trung thực và dũng cảm này.

Trong câu chuyện, tất cả những người dân trong đất nước đều thua cậu bé, bởi họ không dám công bố sự thật, họ sợ vua sẽ trừng phạt nên quên rằng sự thật mới là điều cần được tôn trọng hàng đầu.

(Nguyễn Đồng Chi, Kho tàng truyện cổ Việt Nam, tập 4, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội, 1975)

Câu 1 (0,5 điểm). Truyện SỰ TÍCH HẠT THÓC GIỐNG thuộc thể loại truyện dân gian nào?

Câu 2 (0,5 điểm). Xác định nhân vật chính của văn bản.

Câu 3 (1,0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn sau: Ta sẽ truyền ngôi cho chú bé trung thực và dũng cảm này.

Câu 4 (1,0 điểm). Nêu những suy nghĩ của em về nhân vật Chôm?

Câu 5 (1,0 điểm). Em rút ra được bài học gì cho bản thân từ câu chuyện trên?

II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nghệ thuật xây dựng tình huống truyện trong văn bản "Sự tích hạt thóc giống" và nêu ý nghĩa của tình huống đó trong việc thể hiện chủ đề truyện.

Câu 2 (4.0 điểm)

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lòng trung thực trong cuộc sống.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Dựa vào đặc điểm nội dung và cách xây dựng cốt truyện, nhân vật.

Lời giải chi tiết:

Truyện *SỰ TÍCH HẠT THÓC GIỐNG* thuộc thể loại truyện cổ tích.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Nhân vật chính là người có vai trò trung tâm, có hành động, phẩm chất làm nổi bật tư tưởng, bài học của truyện.

Lời giải chi tiết:

Nhân vật chính của văn bản là cậu bé Chôm.

Câu 3**Phương pháp giải:**

- Xác định biện pháp tu từ: so sánh, ẩn dụ, nhân hóa, điệp ngữ, liệt kê, v.v.
- Đánh giá tác dụng: nhấn mạnh, gợi cảm xúc, thể hiện thái độ...

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ: Liệt kê (“trung thực và dũng cảm”).
- Tác dụng: Nhấn mạnh phẩm chất đáng quý của cậu bé Chôm, thể hiện sự khâm phục và quyết định sáng suốt của nhà vua khi chọn người kế vị.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Trình bày ngắn gọn cảm nghĩ về tính cách, hành động, phẩm chất.

Lời giải chi tiết:

Em rất khâm phục nhân vật Chôm vì sự trung thực, dũng cảm và ngay thẳng. Dù biết nói thật sẽ có thể bị trừng phạt, cậu vẫn không gian dối. Trong khi những người khác tìm cách lừa dối vua, Chôm lại chọn nói ra sự thật, điều đó thể hiện phẩm chất đáng quý của cậu bé.

Câu 5**Phương pháp giải:**

- Xác định thông điệp chính của truyện.
- Nêu bài học và liên hệ bản thân.

Lời giải chi tiết:

Từ câu chuyện, em rút ra bài học rằng: Trung thực là đức tính cần thiết trong mọi hoàn cảnh. Trong cuộc sống, dù đối mặt với khó khăn hay thử thách, em cũng cần dũng cảm nói thật và sống ngay thẳng để nhận được sự tin tưởng và tôn trọng từ người khác.

PHẦN II. VIẾT**Câu 1****Phương pháp giải:**

Đọc kĩ nội dung đoạn trích

Chú ý các từ ngữ, chi tiết nghệ thuật đặc sắc

Vận dụng thao tác lập luận, phân tích

Lời giải chi tiết:**1. Mở đoạn**

- Giới thiệu văn bản *Sự tích hạt thóc giống* và nội dung chính.
- Dẫn vào vấn đề: nghệ thuật xây dựng tình huống truyện đặc sắc góp phần truyền tải thông điệp về lòng trung thực.

2. Thân đoạn

a. Giải thích tình huống truyện:

- Vua phát thóc (đã luộc) để thử dân, yêu cầu thu được thóc mới truyền ngôi.
- Đây là tình huống “giả thử” độc đáo, đầy tính thử thách.

b. Phân tích hiệu quả của tình huống:

- Đặt nhân vật vào lựa chọn khó khăn: trung thực hay gian dối.
- Làm nổi bật phẩm chất Chôm – dũng cảm, trung thực giữa đám đông gian dối.
- Là phép thử để nhà vua chọn người xứng đáng.

c. Nêu ý nghĩa:

- Góp phần thể hiện chủ đề truyện: ca ngợi lòng trung thực.
- Dạy con người bài học về đạo đức, sống thật với chính mình.

3. Kết đoạn

Khẳng định vai trò của tình huống truyện trong việc tạo kịch tính, phát triển cốt truyện và thể hiện chủ đề sâu sắc.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Xác định vấn đề cần bàn luận

Liên hệ thực tế

Vận dụng thao tác lập luận, kĩ năng viết bài

Lời giải chi tiết:

1. Mở bài

Dẫn dắt và giới thiệu vấn đề cần bàn luận: ý nghĩa của lòng trung thực trong cuộc sống.

2. Thân bài

a. Giải thích khái niệm

Trung thực là sống thật thà, thẳng thắn, không gian dối, không che giấu sự thật dù điều đó có thể khiến mình gặp khó khăn.

b. Biểu hiện của lòng trung thực

- Luôn nói thật, không nói dối hay vu oan cho người khác.
- Không gian lận trong học tập, thi cử, trong công việc.
- Dũng cảm nhận lỗi khi làm sai, không đổ lỗi cho người khác.
- Giữ lời hứa, làm đúng những gì đã cam kết.

c. Ý nghĩa của lòng trung thực trong cuộc sống

- Giúp ta sống thanh thản, được mọi người tin tưởng và tôn trọng.
- Làm nền tảng để rèn luyện nhân cách, đạo đức.
- Góp phần xây dựng một xã hội công bằng, minh bạch, văn minh.
- Tạo nên những mối quan hệ bền vững, tốt đẹp giữa người với người.
- Dẫn chứng: HS lấy dẫn chứng phù hợp

d. Phản đề

- Trong cuộc sống vẫn có người dối trá, gian lận vì lợi ích cá nhân.
- Những hành động này tuy có thể mang lại kết quả trước mắt nhưng lâu dài sẽ bị mất niềm tin, danh dự và có thể bị trừng phạt.

e. Bài học và liên hệ bản thân

- Em cần rèn luyện lòng trung thực trong học tập, sinh hoạt hằng ngày.
- Sẵn sàng nhận lỗi khi làm sai và cố gắng sửa chữa.
- Không chạy theo thành tích mà lừa dối người khác.

3. Kết bài

- Khẳng định lại vai trò, ý nghĩa sâu sắc của lòng trung thực trong cuộc sống.
- Kêu gọi mọi người, đặc biệt là thế hệ trẻ, hãy sống ngay thẳng, thật thà để trở thành người có đạo đức và được xã hội tôn trọng.